משנה טבול יום — משנה טבול יום

משנה טבול יום · להדפסה · מבית דוד

הַמְכַנֵּס חַלּוֹת עַל מְנָת לְהַפְרִישׁ, וְנָשְׁכוּ, בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים, חִבּוּר בְּטְבוּל יוֹם. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים, אֵינוֹ חִבּוּר. מִקְרָצוֹת נוֹשְׁכוֹת זוֹ בָזוֹ, וְכִכָּרוֹת נוֹשְׁכוֹת זוֹ בָזוֹ, הָאוֹפֶה חֲמִימְטָה עַל גַּבֵּי חֲמִימְטָה עַד שֶׁלֹּא קָרְמוּ בַּתַּנּוּר, וְקוֹלִית שֶׁל מַיִם הַמְחֻלְחֶלֶת, וּרְתִיחַת גְּרִיסִין שֶׁל פּוֹל רִאשׁוֹנָה, וּרְתִיחַת יַיִן חָדָשׁ, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אַף שֶׁל אֹרֶז, בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים, חִבּוּר בְּטְבוּל יוֹם. בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים, אֵינוֹ חִבּוּר. וּמוֹדִים בְּשְׂאָר כָּל הַטְּמְאוֹת, בֵּין קַלּוֹת בֵּין חֲמוּרוֹת:

הַמְכַנֵּס חַלּוֹת עַל מְנָת שֶׁלֹּא לְהַפְרִישׁ, הָאוֹפֶה חֲמִימְטָה עַל גַּבֵּי חֲמִימְטָה מִשֶּׁקָּרְמוּ בַּתַּנּוּר, וְקוֹלִית שֶׁל מַיִם שֶׁאֵינָהּ מְחֻלְחֶלֶת, וּרְתִיחַת גְּרִיסִין שֶׁל פּוֹל שְׁנִיָּה, וּרְתִיחַת יַיִן יָשָׁן, וְשֶׁל שֻׁמָּן לְעוֹלָם, וְשֶׁל עֲדָשִׁים, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אַף שֶׁל טֹפַח, טְמֵאִים בִּטְבוּל יוֹם, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בְּכָל הַטְּמְאוֹת:

מַסְמֵר שֶׁאַחַר הַכִּכָּר, וְגַרְגֵּר מֶלַח קָטָן, וְחַרְחוּר פָּחוּת מִכָּאֶצְבַּע, רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, כָּל שֶׁהוּא נֶאֱכָל עָלָיו, טְמֵאִים בִּטְבוּל יוֹם, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בְּכָל הַטְּמְאוֹת:

הַצְּרוֹר שֶׁבַּכִּכָּר, וְגַרְגֵּר מֶלַח גָּדוֹל, וְהַתַּרְמוֹס, וְהַחַרְחוּר יָתֵר מִכָּאֶצְבַּע, רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, כֹּל שֶׁאֵינוֹ נֶאֱכָל עִמּוֹ, טְהוֹרִים בְּאַב הַטֻּמְאָה, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בִּטְבוּל יוֹם:

הַשְּׁעֹרָה וְהַכֻּסֶּמֶת בִּזְמַן שֶׁאֵינָן קְלוּפִים, הַתִּיאָה וְהַחִלְתִּית וְהָאָלוּם, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אַף אֲפוּנִים שְׁחוֹרִים, טְהוֹרִים בְּאַב הַטֻּמְאָה, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בִּטְבוּל יוֹם, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, טְהוֹרִים בִּטְבוּל יוֹם, וּטְמֵאִים בְּכָל הַטְּמְאוֹת. הַשְּׁעֹרָה וְהַכֻּסֶּמֶת בִּזְמַן שֶׁהֵן קְלוּפִים, וְהַחִטָּה בֵּין שֶׁהִיא קְלוּפָה בֵּין שֶׁאֵינָהּ קְלוּפָה, הַקֶּצַח, וְהַשֻּׁמְשׁוֹם, וְהַפִּלְפֵּל, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אַף אֲפוּנִים לְבָנִים, טְמֵאִים בִּטְבוּל יוֹם, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בְּכָל הַטְּמְאוֹת:

מַשְׁקֶה טְבוּל יוֹם, כְּמַשְׁקִין שֶׁהוּא נוֹגֵעַ בָּהֶן. אֵלּוּ וָאֵלּוּ, אֵינָן מְטַמְּאִין. וּשְׂאָר כָּל הַטְּמֵאִין, בֵּין קַלִּין בֵּין חֲמוּרִין, הַמַּשְׁקִין הַיּוֹצְאִים מֵהֶן, כַּמַּשְׁקִין שֶׁהוּא נוֹגֵעַ בָּהֶן. אֵלּוּ וָאֵלּוּ תְּחִלָּה, חוּץ מִן הַמַּשְׁקֶה שֶׁהוּא אַב הַטֻּמְאָה:

קְדֵרָה שֶׁהִיא מְלֵאָה מַשְׁקִים וְנָגַע בָּהּ טְבוּל יוֹם, אִם הָיָה מַשְׁקֶה תְּרוּמָה, הַמַּשְׁקִין פְּסוּלִין וְהַקְּדֵרָה טְהוֹרָה. וְאִם הָיָה מַשְׁקֶה חֻלִּין, הַכֹּל טָהוֹר. וְאִם הָיוּ יָדָיו מְסֹאָבוֹת, הַכֹּל טָמֵא. וְזֶה חֹמֶר בַּיָּדַיִם מִבִּטְבוּל יוֹם. וְחֹמֶר בִּטְבוּל יוֹם מִבַּיָּדַיִם, שֶׁסְּפֵק טְבוּל יוֹם פּוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה, וְהַיָּדַיִם סְפֵקָן טָהוֹר:

הַמִּקְפָּה שֶׁל תְּרוּמָה וְהַשּׁוּם וְהַשֻּׁמָּן שֶׁל חֻלִּין, שֶׁנָּגַע טְבוּל יוֹם בְּמִקְצָתָן, פָּסַל אֶת כֻּלָּם. הַמִּקְפָּה שֶׁל חֻלִּין וְהַשּׁוּם וְהַשֻּׁמָּן שֶׁל תְּרוּמָה, שֶׁנָּגַע טְבוּל יוֹם בְּמִקְצָתָן, לֹא פָסַל אֶלָּא מְקוֹם מַגָּעוֹ. וְאִם הָיָה הַשּׁוּם מְרֻבֶּה, הוֹלְכִין אַחַר הָרֹב. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵימָתַי, בִּזְמַן שֶׁהֵן גּוּשׁ בַּקְּעָרָה. אֲבָל אִם הָיָה מְפֻזָּר בַּמְּדוֹכָה, טָהוֹר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא רוֹצֶה בְּפִזּוּרוֹ. וּשְׂאָר כָּל הַנִּדּוֹכִין שֶׁדָּכָן בְּמַשְׁקִין. אֲבָל אֶת שֶׁדַּרְכָּן לָדוּךְ בְּמַשְׁקִים וְדָכָן שֶׁלֹּא בְמַשְׁקִין וְהֵן גּוּשׁ בַּקְּעָרָה, הֲרֵי אֵלּוּ כְּעִגּוּל שֶׁל דְּבֵלָה:

הַמִּקְפָּה וְהַחֲמִימְטָה שֶׁל חֻלִּין וְהַשֻּׁמָּן שֶׁל תְּרוּמָה צָף עַל גַּבֵּיהֶן, וְנָגַע טְבוּל יוֹם בַּשֶּׁמֶן, לֹא פָסַל אֶלָּא הַשֶּׁמֶן. וְאִם חִבֵּץ, כָּל מָקוֹם שֶׁהוֹלִךְ הַשֶּׁמֶן, פָּסָל:

בְּשַׂר הַקֹּדֶשׁ שֶׁקָּרַם עָלָיו הַקִּפָּה, נָגַע טְבוּל יוֹם בַּקִּפָּה, חֲתִיכוֹת מֻתָּרוֹת. נָגַע בַּחֲתִיכָה, חֲתִיכָה וְכָל הָעוֹלִים עִמָּהּ, חִבּוּר זֶה לָזֶה. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר, שְׁנֵיהֶם חִבּוּר זֶה לָזֶה. וְכֵן בְּקִטְנִיּוֹת שֶׁקָּרְמוּ עַל גַּבֵּי פְּרוּסוֹת. מַעֲשֶׂה קְדֵרָה בַּקִּטְנִיּוֹת, בִּזְמַן שֶׁהֵן פְּרוּדִים, אֵינָן חִבּוּר. בִּזְמַן שֶׁהֵן גּוּשׁ, חִבּוּר. אִם הָיוּ גוּשִׁין הַרְבֵּה, הֲרֵי אֵלּוּ יְמֻנּוּ. שֶׁמֶן שֶׁהוּא צָף עַל גַּבֵּי הַיַּיִן וְנָגַע טְבוּל יוֹם בַּשֶּׁמֶן, לֹא פָסַל אֶלָּא הַשֶּׁמֶן. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר, שְׁנֵיהֶם חִבּוּר זֶה לָזֶה:

חָבִית שֶׁשָּׁקְעָה לְתוֹךְ בּוֹר שֶׁל יַיִן וְנָגַע בּוֹ טְבוּל יוֹם, מִשָּׁפָה וּלְפָנִים, חִבּוּר. מִן הַשָּׂפָה וְלַחוּץ, אֵינוֹ חִבּוּר. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר, אֲפִלּוּ עַל גַּבֵּה רוּם קוֹמָה וְנָגַע כְּנֶגֶד פִּיהָ, חִבּוּר:

חָבִית שֶׁנִּקְּבָה בֵּין מִפִּיהָ בֵּין מִשּׁוּלֶיהָ בֵּין מִצִּדֶּיהָ וְנָגַע בּוֹ טְבוּל יוֹם, טְמֵאָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, מִפִּיהָ וּמִשּׁוּלֶיהָ, טְמֵאָה. מִן הַצְּדָדִין, מִכָּאן וּמִכָּאן, טְהוֹרָה. הַמְעָרֶה מִכְּלִי לִכְלִי וְנָגַע טְבוּל יוֹם בַּקִּלּוּחַ, אִם יֵשׁ בּוֹ, יַעֲלֶה בְאַחַת וּמֵאָה:

בְּעִבּוּעַ שֶׁבֶּחָבִית שֶׁנִּסַּךְ בֵּין מִבַּפְנִים בֵּין מִבַּחוּץ וּבֵין מִלְמַעְלָן בֵּין מִלְמַטָּן, זֶה כְּנֶגֶד זֶה, טָמֵא בְּאַב הַטֻּמְאָה וְטָמֵא בְּאֹהֶל הַמֵּת. הַפְּנִימִי מִלְמַטָּה וְהַחִיצוֹן מִלְמַעְלָן, טָמֵא בְּאַב הַטֻּמְאָה וְטָמֵא בְּאֹהֶל הַמֵּת. הַפְּנִימִי מִלְמַעְלָן וְהַחִיצוֹן מִלְמַטָּן, טָהוֹר בְּאַב הַטֻּמְאָה וְטָמֵא בְּאֹהֶל הַמֵּת:

כָּל יְדוֹת הָאֲכָלִים שֶׁהֵם חִבּוּר בְּאַב הַטֻּמְאָה, חִבּוּר בִּטְבוּל יוֹם. אֹכֶל שֶׁנִּפְרָס וּמְעֹרֶה מִקְצָת, רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר, אִם אוֹחֵז בַּגָּדוֹל וְהַקָּטָן עוֹלֶה עִמּוֹ, חֲרֵי הוּא כְמוֹהוּ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אִם אוֹחֵז בַּקָּטָן וְהַגָּדוֹל עוֹלֶה עִמּוֹ, חֲרֵי הוּא כְמוֹהוּ. רַבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר, בַּטֻּהוֹר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, בַּטֻּמֵּא. וּשְׁאָר כָּל הָאֲכָלִים, אֶת שֶׁדַּרְכּוֹ לֵאָחֵז בֶּעָלֶה, אוֹחֵז אוֹתוֹ בֶּעָלֶה. וּבַקֻּלַּח, אוֹחֲזִין אוֹתוֹ בַּקֻּלַּח:

יָרָק שֶׁל תְּרוּמָה וּבֵיצָה טְרוּפָה נְתוּנָה עַל גַּבָּיו, וְנָגַע טְבוּל יוֹם בַּבֵּיצָה, לֹא פָסַל אֶלָּא הַקֻּלַּח שֶׁכְּנֶגְדּוֹ. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, כָּל הַסֵּדֶר הָעֶלְיוֹן. אִם הָיָה כְּמִין כּוֹבַע, אֵינָהּ חִבּוּר:

חוּט שֶׁל בֵּיצָה שֶׁקָּרַם עַל דְּפָנוֹת שֶׁל לְפָס, וְנָגַע בּוֹ טְבוּל יוֹם, מִן הַשָּׂפָה וְלִפְנִים, חִבּוּר. מִן הַשָּׂפָה וְלַחוּץ, אֵינוֹ חִבּוּר. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, חוּט וְכָל שֶׁנִּקְלָף עִמּוֹ. וְכֵן בְּקִטְנִיּוֹת שֶׁקָּרְמוּ עַל שְׂפָתָהּ שֶׁל קְדֵרָה:

עִסָּה שֶׁנִּדְמְעָה אוֹ שֶׁנִּתְחַמְּצָה בְּשֹׁאֹר שֶׁל תְּרוּמָה, אֵינָהּ נִפְסֶלֶת בִּטְבוּל יוֹם. רַבִּי יוֹסֵי וְרַבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹסְלִין. עִסָּה שֶׁהֶכְשְׁרָה בְּמַשְׁקֶה וְנִלּוֹשָׁה בְּמֵי פֵּרוֹת וְנָגַע בָּהֶן טְבוּל יוֹם, רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן יְהוּדָה אִישׁ בַּרְתּוֹתָא אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, פָּסַל אֶת כֻּלָּהּ. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר מִשְׁמוֹ, לֹא פָסַל אֶלָּא מְקוֹם מַגָּעוֹ:

יָרָק שֶׁל חֻלִּין שֶׁבִּשְּׁלוֹ בְּשֶׁמֶן שֶׁל תְּרוּמָה, וְנָגַע בּוֹ טְבוּל יוֹם, רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן יְהוּדָה אִישׁ בַּרְתּוֹתָא אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, פָּסַל כֻּלָּהּ. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר מִשְׁמוֹ, לֹא פָסַל אֶלָּא מְקוֹם מַגָּעוֹ:

טָהוֹר שֶׁנָּגַס מִן הָאֹכֶל וְנָפַל עַל בְּגָדָיו וְעַל כְּפָר שֶׁל תְּרוּמָה, טָהוֹר. הָיָה אוֹכֵל זֵיתִים פְּצוּעִים וּתְמָרִים רְטֻבוֹת, כֹּל שֶׁהוּא רוֹצֶה לָמֹץ אֶת גַּרְעִינָתוֹ וְנָפַל עַל בְּגָדָיו וְעַל כְּפָר שֶׁל תְּרוּמָה, טָמֵא. הָיָה אוֹכֵל זֵיתִים נְגוּבִין וּתְמָרִים יְבֵשׁוֹת, כֹּל שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה לָמֹץ אֶת גַּרְעִינָתוֹ וְנָפַל עַל בְּגָדָיו וְעַל כְּפָר שֶׁל תְּרוּמָה, טָהוֹר. אֶחָד טָהוֹר וְאֶחָד טְבוּל יוֹם, כָּאֵלּוּ. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר, אֵלּוּ וָאֵלּוּ טְמֵאִין בִּטְבוּל יוֹם, שֶׁמַּשְׁקִין שֶׁל טָמֵא מַכְשִׁירִין לִרְצוֹנוֹ וְשֶׁלֹּא לִרְצוֹנוֹ. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, אֵין טְבוּל יוֹם טָמֵא:

אֹכֶל מַעֲשֵׂר שֶׁהֻכְשַׁר בְּמַשְׁקֶה, וְנָגַע בּוֹ טְבוּל יוֹם אוֹ יָדַיִם מְסֹאָבוֹת, מַפְרִישִׁין מִמֶּנּוּ תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר בְּטָהֳרָה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא שְׁלִישִׁי, וְהַשְּׁלִישִׁי טָהוֹר לְחֻלִּין:

הָאִשָּׁה שֶׁהִיא טְבוּלַת יוֹם, לָשָׁה אֶת הָעִסָּה, וְקוֹצָה לָהּ חַלָּה וּמַפְרַשְׁתָּהּ, וּמַנַּחְתָּהּ בִּכְפִישָׁה מִצְרִית אוֹ בִנְחוּתָא, וּמַקֶּפֶת וְקוֹרָא לָהּ שֵׁם, מִפְּנֵי שֶׁהִיא שְׁלִישִׁי, וְהַשְּׁלִישִׁי טָהוֹר לְחֻלִּין:

עֲרֵבָה שֶׁהִיא טְבוּלַת יוֹם, לָשִׁין בָּהּ אֶת הָעִסָּה וְקוֹצִין מִמֶּנָּה חַלָּה, וּמַקֶּפֶת וְקוֹרִין לָהּ שֵׁם, מִפְּנֵי שֶׁהִיא שְׁלִישִׁי, וְהַשְּׁלִישִׁי טָהוֹר לְחֻלִּין:

לָגִין שֶׁהוּא טְבוּל יוֹם, וּמִלְאָהוּ מִן הֶחָבִית מַעֲשֵׂר טֶבֶל, אִם אָמַר, חֲרֵי זוֹ תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר מִשֶּׁתֶּחְשָׁךְ, חֲרֵי זוֹ תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר. אִם אָמַר, חֲרֵי זֶה עֵרוּב, לֹא אָמַר כְּלוּם. נִשְׁבְּרָה הֶחָבִית, הַלָּגִין בְּטִבְלוֹ. נִשְׁבַּר הַלָּגִין, הֶחָבִית בְּטִבְלָהּ:

בָּרְאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים, מְחַלְּלִין עַל פֵּרוֹת עַם הָאָרֶץ. חָזְרוּ לוֹמַר, אַף עַל מְעוֹתָיו. בָּרְאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים, הַיּוֹצֵא בַקּוֹלָר וְאָמַר, כִּתְבוּ גֵט לְאִשְׁתִּי, חֲרֵי אֵלּוּ יִכְתְּבוּ וְיִתְּנוּ. חָזְרוּ לוֹמַר, אַף הַמְפָרֵשׁ וְהַיּוֹצֵא בִשְׁיָרָא. רַבִּי שִׁמְעוֹן שְׁזוּרִי אוֹמֵר, אַף הַמְסָכֵּן:

הַכַּדּוּמִין הָאַשְׁקְלוֹנִים שֶׁנִּשְׁבְּרוּ וְאָנְקְלֵי שֶׁלָּהֶם קַיֶּמֶת, חֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין. הַמַּעְבֵּר וְהַמַּזֶּרֶה וְהַמַּגּוֹב וְכֵן מַסְרֵק שֶׁל רֹאשׁ שֶׁנִּטְּלָה אַחַת מִשִּׁנֶּיהָן וַעֲשָׂאָן שֶׁל מַתָּכוֹת, חֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין. וְעַל כָּלָּן אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, דָּבָר חָדָשׁ חִדְּשׁוּ הַסּוֹפְרִים וְאֵין לִי מַה לְּהָשִׁיב:

הַתּוֹרֵם אֶת הַבּוֹר וְאָמַר, חֲרֵי זוֹ תְּרוּמָה עַל מְנָת שֶׁתַּעֲלֶה שָׁלוֹם, שָׁלוֹם מִן הַשֶּׁבֶר וּמִן הַשִּׁפּוֹכָה, אֲבָל לֹא מִן הַטֻּמְאָה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, אַף מִן הַטֻּמְאָה. נִשְׁבְּרָה, אֵינָהּ מְדַמַּעַת. עַד הֵיכָן תִּשָּׁבֵר וְלֹא תְדַמַּע. כְּדֵי שֶׁתִּתְגַּלְגֵּל וְתַגִּיעַ לַבּוֹר. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, אַף מִי שֶׁהָיָה בּוֹ דַּעַת לְהַתְנוֹת וְלֹא הִתְנָה, נִשְׁבְּרָה, אֵינָהּ מְדַמַּעַת, מִפְּנֵי שֶׁהוּא תְנַאי בֵּית דִּין: